

NOTITIE REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU
BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED
HELLENDOORN

GEMEENTE HELLENDOORN

11 februari 2008
110302/OF8/077/001537

Inhoud

1	Inleiding	3
1.1	Notitie reikwijdte en detailniveau	3
1.2	Aanleiding	3
1.3	Geurbeleid	6
1.4	Leeswijzer	6
2	Milieueffectrapportage voor plannen	7
2.1	Inleiding	7
2.2	De procedure	7
2.3	Opzet MER	10
3	Beleidskader	11
3.1	Voorontwerp bestemmingsplan	11
3.1.1	Stand van zaken	11
3.1.2	Ontwikkelingsvisie / -strategie	12
3.2	Vestigingsbeleid intensieve veehouderij volgens het Reconstructieplan Salland Twente	13
3.3	Vestigingsbeleid intensieve veehouderij doorvertaald in het voorontwerp bestemmingsplan	13
4	Alternatieven	15
4.1	Uitgangspunten voor alternatiefontwikkeling	15
4.2	Voorgestelde alternatieven	17
4.3	Referentiesituatie	17
5	Aanpak milieubeoordeling	18
5.1	Beoordelingskader	18
5.2	Methodiek effectbeoordeling	18
5.3	Passende beoordeling:	20
	Colofon	21

HOOFDSTUK 1 Inleiding

1.1 NOTITIE REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU

Definities:

m.e.r. = milieueffectrapportage (de procedure)

MER = milieueffectrapport (het product)

Plan-m.e.r. = m.e.r.-procedure voor plannen die een kader stellen voor m.e.r.-plichtige activiteiten.

Besluit-m.e.r. = m.e.r.-procedure voor projecten die bij wet m.e.r.-plichtig zijn.

Voor u ligt de notitie reikwijdte en detailniveau, de 1e stap in de plan-m.e.r. procedure. De diepgang en breedte van het onderzoek naar mogelijke (milieu) effecten van het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied Hellendoorn, wordt met deze notitie begrensd. Deze notitie gaat in op het plan dat wordt beoordeeld, de milieuthema's en de procedure.

Mede op basis van het MER maakt de gemeente keuzes omtrent de visies voor de vier landbouwonwikkelingsgebieden (LOG's) en het nieuwe bestemmingsplan buitengebied waarin de LOG-visies worden verankerd. De plan-m.e.r. procedure is aan deze plantrajecten gekoppeld.

1.2 AANLEIDING

Het bestemmingsplan heeft een wettelijke status op grond van de Wet op de ruimtelijke ordening. Een plan-m.e.r. procedure is verplicht indien een plan kaderstellend is voor MER- (beoordelings)plichtige activiteiten. Tevens vloeit de plan-m.e.r. plicht voort uit de passende beoordeling i.h.k.v. Natura2000¹. De gemeente Hellendoorn wil voldoen aan deze verplichtingen.

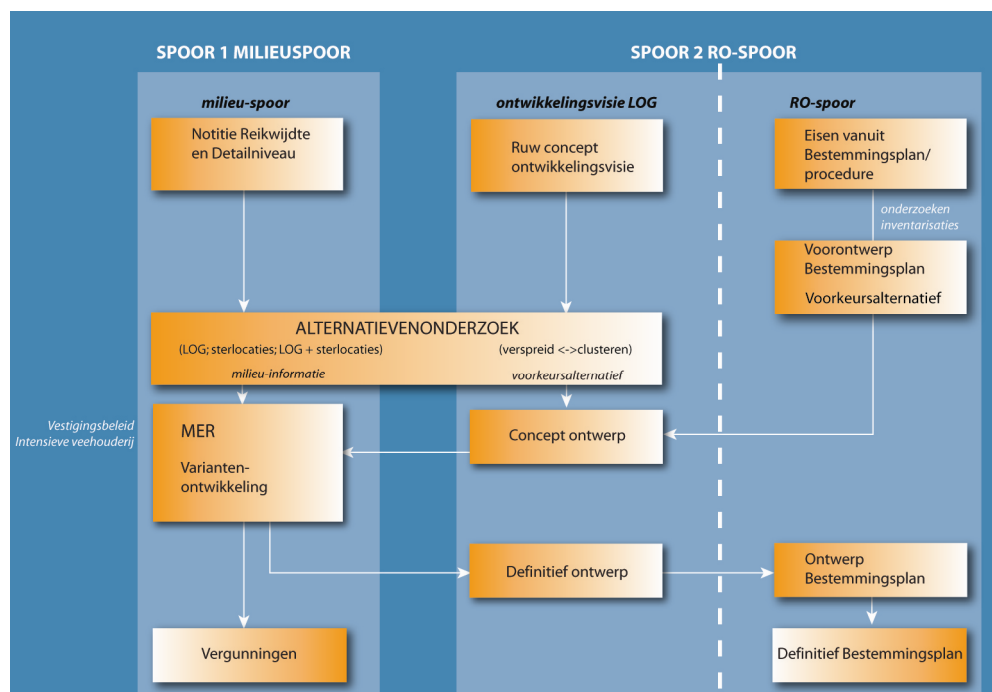
Op dit moment stelt de gemeente Hellendoorn een nieuw bestemmingsplan op voor haar buitengebied. Het concept voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied Hellendoorn (AMER adviseurs B.V. ; 16 feb. 2007) is opgesteld. Echter het vestigingsbeleid voor de intensieve veehouderij is in dit voorontwerp nog niet uitgewerkt. Daarom wordt nu voor de vier LOG's in de gemeente een ontwikkelingsvisie opgesteld. Landschap, milieuruimte en de bestaande infrastructuur stellen kaders.

¹ Doel van de Europese Vogel- en habitatrichtlijn is om op Europees niveau een netwerk van natuurgebieden tot stand te brengen: Natura 2000. Het beschermingsregime voor de 162 gebieden in Nederland is sinds oktober 2005 opgenomen in de Nederlandse Natuurbeschermingswet 1998.

Binnen deze kaders stelt de gemeente een ontwikkelingsvisie op waarin rekening wordt gehouden met de wensen en eisen van vertegenwoordigers van alle belangen die spelen in de vier LOG's. Het resultaat hiervan wordt verankerd in het ontwerp bestemmingsplan buitengebied.

Van belang is nu dat het RO-spoor en het milieuspoor (plan-m.e.r.) zijn afgestemd. De samenhang van het milieuspoor en het ruimtelijke ordening (RO) spoor is in figuur 1.1 in beeld gebracht.

FIGUUR 1.1
Samenhang van het milieu- en RO-spoor.

Per LOG (4x) wordt een ontwikkelingsvisie opgesteld, die vertaald wordt in het bestemmingsplan buitengebied. Het voorontwerp, met daarin al gemaakte plankeuzen als voorkeursalternatief, wordt hierop aangepast. Het milieuspoor draagt bij aan het alternatievenonderzoek voor de LOG-visies en toetst vervolgens het gehele bestemmingsplan buitengebied (incl. LOG-visies).

Het MER onderbouwt vanuit milieu de besluitvorming rond intensieve veehouderij. Hierbij komen naast nieuwvestigingen ook uitbreidingsmogelijkheden op bestaande locaties aan de orde. Dit omdat de gemeente Hellendoorn er voor kiest om opnieuw de grootte van bouwblokken vast te leggen in het nieuwe bestemmingsplan buitengebied.

Alleen voor het vestigingsbeleid voor de intensieve veehouderij kan het bestemmingsplan worden aangemerkt als beleidskader voor latere m.e.r.(beoordelings)plichtige besluiten².

Hierna wordt de relatie, tussen de relevante onderdelen uit het bestemmingsplan en de mogelijke 'plan-m.e.r.plicht', nader toegelicht.

² Dit zijn besluiten over milieu- en bouwvergunningen van bedrijven of activiteiten met een omvang boven de m.e.r.-drempel (art. 7.2 Wet Milieubeheer).

Vestigingsbeleid agrarische bedrijven: intensieve veehouderij

In het bestemmingsplan buitengebied wordt het vestigingsbeleid voor intensieve veehouderijbedrijven, uit het Reconstructieplan Salland Twente, verder uitgewerkt en verankerd. Voor dit type bedrijven is, onder het stellen van voorwaarden, nieuwvestiging in LOG's mogelijk maar ook het hervestigen op of uitbreiden van bestaande agrarische bouwblokken is een optie in zowel de LOG's als het verwevingsgebied. Het bestemmingsplan biedt hierdoor een kader voor latere m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten, nl.: "Oprichting, wijziging of uitbreiding van een inrichting voor het fokken, mesten of houden van pluimvee of varkens". De schaalvergroting in de grondgebonden landbouw is niet m.e.r.-(beoordelings)plichtig maar waarschijnlijk wel relevant in het kader van de Natuurbeschermingswet. Hierover meer bij de "passende beoordeling" in hoofdstuk 5.

Overige mogelijk relevante onderdelen bestemmingsplan

Voorgestelde beleidskeuzen uit het bestemmingsplan kunnen wel of niet aangemerkt worden als beleidskader voor latere m.e.r. (beoordelings)plichtige besluiten. Hieronder een korte behandeling van de verschillende beleidskeuzen met de conclusie of het betreffende onderdeel ruimte biedt voor toekomstige m.e.r. (beoordelings)plichtige besluiten.

Recreatie

Op de visiekaart van het voorontwerp bestemmingsplan zijn een drietal zoekgebieden voor verblijfsrecreatie aangewezen op basis van het streefbeeld van de reconstructie en de gemeentelijke structuurvisie. Op deze zoeklocaties is uitbreiding of nieuwvestiging van verblijfsrecreatieve bedrijven mogelijk met een middelgrote tot grote ruimtelijke impact. In het zoekgebied voor verblijfsrecreatie ten westen van Landgoed de Hellendoornse Berg ondersteunt de gemeente een particulier initiatief voor de ontwikkeling van een camping. In het gebied tussen de Haarweg en de Wierdenseweg ligt een tweede zoekgebied voor een nieuwe recreatieaccommodatie (Haarweg, Wierdenseweg tot aan de Tolplas). Bij realisatie moet onder meer met de kwaliteiten als open weidevogelgebied en met de karakteristieke overgangsbeplanting rekening gehouden worden. Ten oosten van Recreatiepark Hankate ligt een derde zoekgebied voor verblijfsrecreatie. Vanuit de gemeente is aangegeven dat de geboden ruimte vooralsnog geen kader biedt voor latere m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten.

Wateropgave

Niet alleen beekdalbreed (Reggedal met natuur- en waterontwikkeling) maar ook in de bodem (natuurlijke laagten) moet het watersysteem ruimte, veerkracht en dynamiek terugkrijgen. In samenwerking en afstemming met waterschappen en terreinbeheerders worden projecten uitgevoerd.

Vooralsnog geldt dat de geboden ruimte geen kader biedt voor latere m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten.

Overige onderdelen

Voor natuurontwikkeling, de herontwikkeling van het voormalige defensieterrein Bruineveld en de ruimte voor niet-agrarische bedrijfsactiviteiten geldt dat het bestemmingsplan geen kader biedt voor latere m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten.

Conclusie

Het vestigingsbeleid voor de intensieve veehouderij biedt een beleidskader voor toekomstige m.e.r. -(beoordelings)plichtige activiteiten en staat in dit MER centraal. Dit beleid wordt, samen met de geboden ontwikkelruimte voor bedrijven uit de melkveehouderij, tevens getoetst aan het beschermingsregime uit de Natuurbeschermingswet via een passende beoordeling. Het resultaat hiervan wordt opgenomen in het MER.

1.3**GEURBELEID**

Per 1 januari 2007 is de Wet geurhinder veehouderij (Wgv) van kracht. Deze wet vormt het toetsingskader voor de milieuvergunning bij geurhinder veroorzaakt door dierenverblijven door het stellen van normen voor de geurbelasting die een veehouderij mag veroorzaken op een geurgevoelig object. Met deze wet heeft de gemeente de mogelijkheid om een eigen geurverordening op te stellen waarbij men kan afwijken van de wettelijk bepaalde geurbelasting.

Gemeente Hellendoorn is echter van mening dat een eigen geurverordening weinig perspectief biedt gezien de juridische risico's en het vooruitzicht op steeds betere "emissie arme stalsystemen".

1.4**LEESWIJZER**

Hoofdstuk 2 van deze notitie gaat in op de te doorlopen stappen en de inhoudelijke vereisten aan een MER. In hoofdstuk 3 wordt het bestemmingsplankader voor toekomstige m.e.r.-plichtige activiteiten toegelicht. Hoofdstuk 4 beschrijft de alternatieven die in het kader van dit plan-m.e.r. worden onderzocht en hoofdstuk 5 tenslotte, beschrijft de aanpak van de milieubeoordeling.

HOOFDSTUK 2 Milieueffectrapportage voor plannen

Dit hoofdstuk geeft inzicht in de achtergronden van de te doorlopen procedure voor de 'Milieueffectrapportage voor plannen' (plan-m.e.r.) en de inhoud van het Milieueffectrapport (MER).

2.1

INLEIDING

Het MER geeft milieu-informatie ter ondersteuning van de besluitvorming over het bestemmingsplan Buitengebied Hellendoorn. De plan-m.e.r. richt zich op het bestemmingsplan, dat mogelijk een opmaat vormt voor concrete projecten met belangrijke milieugevolgen, zoals het vestigen van grote bedrijven uit de intensieve veehouderij.

Het MER brengt in beeld welke alternatieven er zijn en welke milieugevolgen deze hebben. Zo krijgt het milieubelang al in een vroeg stadium de aandacht die het verdient.

De wettelijke basis voor een milieueffectrapportage voor plannen vloeit voort uit een Europese Richtlijn, die al van kracht is sinds juli 2004. Deze EU richtlijn is in september 2006 opgenomen in de Nederlandse Wet milieubeheer en in het daaraan gekoppelde Besluit milieueffectrapportage.

Het MER heeft veel overeenkomsten met de bekende milieueffectrapportage (m.e.r.). Deze twee instrumenten zijn dan ook aan elkaar gekoppeld in de wet en in de uitvoering. In veel gevallen is er sprake van een getrapt systeem van milieubeoordeling:

- § Eerst een MER voor een plan.
- § Gevolgd door een of meer milieueffectrapportages ten behoeve van de besluitvorming over de concrete projecten die dit bestemmingsplan in het vooruitzicht stelt zoals de uitbreiding van een veehouderij waarvoor een nieuwe vergunning wordt aangevraagd. Basis daarvoor is het Besluit m.e.r. In dit besluit staan 2 lijsten: de C-lijst met m.e.r.-plichtige activiteiten en de D-lijst voor activiteiten waarbij het bevoegd gezag dient te beoordelen of er een MER moeten worden gemaakt. (voor meer informatie zie : www.infomil.nl of www.vrom.nl)

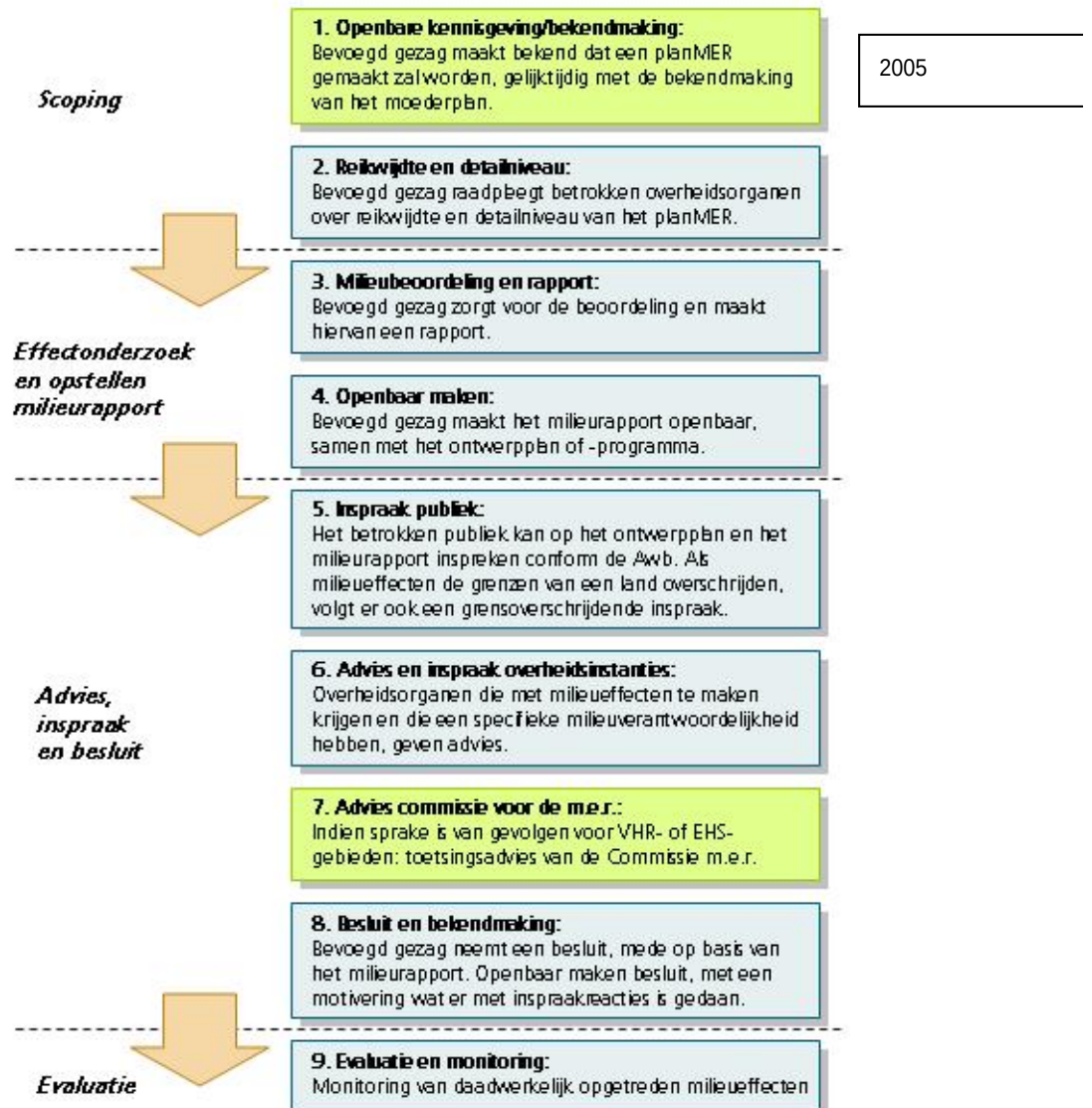
2.2

DE PROCEDURE

Deze notitie vormt de inbreng voor het consulteren van bestuursorganen en een publieke inspraakronde. De consultatieronde levert de gemeente informatie op die bij het opstellen van het MER wordt benut. De gemeente kan daarbij naar eigen inzicht de procedure inrichten en kiest voor de procedure zoals beschreven in deze paragraaf.

In onderstaande afbeelding zijn de stappen van de plan-m.e.r. procedure weergegeven. Daarna volgt een toelichting.

Afbeelding 2.1
Plan-m.e.r. in vogelvlucht

Stap 1: Openbare kennisgeving/ bekendmaking

Dit is de officiële start: het voornemen een plan op te stellen en hiervoor een plan-m.e.r. procedure te doorlopen wordt aangekondigd in enkele regionale bladen. In de kennisgeving geeft de gemeente onder andere aan hoe zij het plan-m.e.r. proces in gaat inrichten. Hiertoe heeft de gemeente namelijk wettelijk beleidsruimte.

Uitgangspunt bij de plan-m.e.r. procedure is dat de rol van het bevoegd gezag wordt vervuld door het college van B&W, waarbij op cruciale onderdelen de gemeenteraad zal worden geïnformeerd en geconsulteerd.

Stap 2: Reikwijdte en detailniveau

Naast de bekendmaking moeten de reikwijdte en het detailniveau van het MER worden bepaald. Conform de Wet milieubeheer worden de bestuursorganen 'die als gevolg van het wettelijk voorschrift waarop het plan berust bij de voorbereiding van het plan moeten worden betrokken' geraadpleegd. Omdat er sprake is van EHS en een passende beoordeling in het kader van de natuurbeschermingswet 1998, moet ook de Commissie voor de milieueffectrapportage in dit stadium worden betrokken (art.7.26b Wm). Dit kan de gemeente doen als het MER is uitgebracht. Echter de gemeente kiest ervoor om al in dit stadium van reikwijdte en detailniveau, de commissie te betrekken.

De gemeente Hellendoorn zal de voorliggende notitie voorleggen aan de hierna genoemde bestuursorganen. Hen wordt gevraagd of ze - op basis van deze informatie - nog aanvullende zaken hebben die ze terug willen zien in het MER. De gemeente Ommen geeft hieraan invulling door de "art. 10 partners" uit het bestemmingsplantraject, per brief te consulteren. Het betreft o.a. de volgende bestuursorganen:

- § Provincie Overijssel
- § Buurgemeenten: Wierden, Rijssen-Holten en Ommen
- § Waterschappen: Groot-Salland en Regge & Dinkel
- § Waterwinbedrijf Vitens
- § Maatschappelijke partijen: LTO-Noord (Deventer), LTO-afdeling Hellendoorn, Natuur en Milieu Overijssel, Nederlandse Vereniging van Varkenshouders, Recron en de Stichting Milieuraad voor de gemeente Hellendoorn.
- § Het Rijk: LNV, VROM-inspectie Oost en de Rijksdienst Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten.

Stap 3: Milieubeoordeling en rapport

Het MER wordt opgesteld op basis van de bepaalde reikwijdte en detailniveau zoals aangegeven in de vorige stap, eventueel aangevuld met de reacties van de bestuursorganen. Op basis van het MER wordt in het ontwerp bestemmingsplan Buitengebied Hellendoorn de motivering van de keuzes van de gemeente weergegeven. Aan het MER zijn inhoudelijke voorwaarden verbonden. In de volgende paragraaf zijn deze weergegeven.

Stap 4: Openbaar maken

Samen met het ontwerp Bestemmingsplan, waarin de LOG'-visies zijn doorvertaald, maakt de gemeente het MER openbaar.

Stap 5: Inspraak publiek

Het MER en het ontwerp Bestemmingsplan worden gezamenlijk ter inzage gelegd. Het betrokken publiek kan opmerkingen op het MER maken en bedenkingen indienen op het ontwerp Bestemmingsplan.

Stap 6: Advies en inspraak overheidsinstanties

De relevante bestuursorganen uit stap 2 geven advies.

Stap 7 Advies commissie voor de m.e.r.

De Commissie m.e.r. wordt gevraagd om advies te geven over de volledigheid en kwaliteit van het rapport. Zij kijkt daarbij ook naar binnengekomen opmerkingen en adviezen.

Stap 8: Besluit en bekendmaking

Na inspraak en advies wordt het bestemmingsplan buitengebied vastgesteld. Het resultaat wordt breed bekend gemaakt.

Stap 9: Evaluatie en monitoring

Het is verplicht om de daadwerkelijk optredende milieugevolgen na realisatie van het Bestemmingsplan in kaart te brengen en te evalueren. In het MER wordt aangegeven welke aspecten van het plan voor evaluatie in aanmerking komen.

2.3

OPZET MER

In de Wet milieubeheer (art. 7.10) zijn de volgende inhoudelijke vereisten voor een MER opgenomen:

- § Inhoud en doelstellingen van het plan en de mogelijke relatie met andere plannen.
- § Bestaande toestand van het milieu en de te verwachten ontwikkelingen als het plan niet wordt uitgevoerd. Hierbij wordt vooral ingegaan op de huidige situatie en autonome ontwikkeling van de intensieve veehouderij bedrijven.
- § Relevante beleidsdoelstellingen en de wijze waarop hiermee in het plan rekening is gehouden; met name Reconstructieplan Salland Twente (september 2004) en het Streekplan Overijssel 2000+.
- § Beschrijving van de mogelijk belangrijke nadelige milieugevolgen van zowel het plan als van redelijke alternatieven voor het plan, inclusief een motivering van de wijze waarop deze gevolgen bepaald zijn.
- § Beschrijving van mogelijke gevolgen van het plan op gebieden die zijn aangewezen in het kader van Natura 2000.
- § Een beschrijving van maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden genomen om mogelijke belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu te voorkomen, dan wel te beperken of ongedaan te maken.
- § Een overzicht van de leemten als het gevolg van het ontbreken van kennis of informatie.
- § De voorgenomen monitoringsmaatregelen.
- § Een voor een algemeen publiek op begrijpelijke wijze geformuleerde samenvatting.

In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de aanpak van de milieubeoordeling, de criteria voor de effectbeoordeling en de methodiek om de effecten in kaart te brengen.

HOOFDSTUK 3

Beleidskader

Dit hoofdstuk geeft inzicht in het beleidskader dat ten grondslag ligt voor het opstellen van de reikwijdte notitie en het plan MER.

3.1 VOORONTWERP BESTEMMINGSPLAN

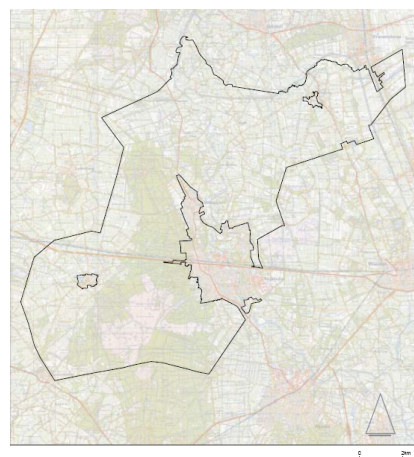
3.1.1 STAND VAN ZAKEN

Het vigerende bestemmingsplan buitengebied van Hellendoorn dateert van 1995 en is onvoldoende gericht op de nieuwe ontwikkelingen die zich in het buitengebied voordoen. Daarnaast schrijft de Wet op de Ruimtelijke Ordening voor dat bestemmingsplannen voor het buitengebied om de 10 jaar moeten worden herzien. De gemeenteraad heeft in 2005 besloten om het bestemmingsplan te actualiseren.

Voorafgaand aan de actualisatie van het nieuwe bestemmingsplan is een nota Gebiedsvisie opgesteld met op hoofdlijnen het ruimtelijke beleid voor het buitengebied. Dit beleid is afgestemd op het Streekplan Overijssel 2000+ en het Reconstructieplan Salland-Twente en gebaseerd op een ruimtelijke en functionele analyse van het plangebied.

Het voorontwerpbestemmingsplan van het buitengebied is in april 2007 besproken in de commissie grondgebiedszaken. Het college heeft daarin tevens besloten te starten met het bieden van mogelijkheid van inspraak. De inspraaktermijn heeft geduurd van 18 april 2007 tot en met 29 mei 2007. Gelijktijdig is het voorontwerpbestemmingsplan ook voorgelegd aan de bestuursorganen in het kader van vooroverleg artikel 10 WRO. De hieruit volgende vooroverleg- en inspraakreacties zijn nog niet verwerkt in het bestemmingsplan.

In het figuur hieronder is het plangebied aangegeven.

Het plangebied betreft het grootste deel van het landelijk gebied van de gemeente Hellendoorn met uitzondering van de kernen Daarle, Daarlerveen, Haarle, Hellendoorn, Nijverdal en Kruidenwijk / Hulsen. Voor dit deel van het landelijk gebied, gelegen tussen de drie laatst genoemde kernen, wordt een apart bestemmingplan opgesteld.

FIGUUR 3.1
Ligging plangebied

3.1.2

ONTWIKKELINGSVISIE/-STRATEGIE

Met de actualisatie van het bestemmingsplan heeft de gemeenteraad als doel:

- § Verwerken van alle wettelijke veranderingen en beleidsrichtlijnen van de hogere overheden, die de laatste 10 jaar van kracht zijn geworden.
- § Implementatie van het Reconstructieplan Salland-Twente.
- § De ontwikkelingen van de functies in de afgelopen 10 jaar integraal vastleggen.
- § Knelpunten in de vigerende plannen met betrekking tot helderheid en rechtsgelijkheid oplossen.
- § Het opnemen van gebieden met toeristische en recreatieve functies (zoals avonturenpark Hellendoorn, campings en bungalowparken).

De gemeente wil een helder en overzichtelijk juridisch plan, dat duidelijkheid en rechtszekerheid biedt aan de gebruikers en bewoners van het gebied. Daarnaast moet het plan flexibiliteit bieden ten behoeve van gewenste veranderingen, die niet altijd op dit moment te voorzien zijn. Ook dienen de bestaande waardevolle gebieden en structuren een adequate bescherming te krijgen.

In de gemeente Hellendoorn speelt de landbouw op dit moment nog steeds een grote rol. Deze rol wordt onderstreept door het Streekplan en het Reconstructieplan. In deze plannen van de provincie is een groot deel van de gemeente aangewezen als agrarisch verwevingsgebied en landbouwontwikkelingsgebied (zie figuur 3.1).

FIGUUR 3.2
Reconstructiewetzonering
met de 4 LOG's (geel) en het
verwevingsgebied (bruin) in
het buitengebied van
gemeente Hellendoorn.

Het bestemmingsplan is erop gericht om de agrarische functie in de gemeente ook voor de toekomst te behouden. In 2007 heeft de gemeente besloten om voor de vier LOG's een visie op te stellen gebaseerd op de ontwikkelruimte voor bedrijven uit de intensieve veehouderij.

3.2

VESTIGINGSBELEID INTENSIEVE VEEHOUDERIJ VOLGENS HET RECONSTRUCTIEPLAN SALLAND TWENTE

Het Reconstructieplan Salland-Twente, (september 2004) is opgesteld om met een reeks van maatregelen de omgevingskwaliteit en de sociaal-economische kwaliteit van de regio te versterken. Op een breed en samenhangend front worden hiertoe maatregelen en projecten voorbereid en uitgevoerd. Het plan is gebaseerd op de Reconstructiewet, deze wet is sinds 1 april 2002 van kracht.

Een belangrijk onderdeel van de reconstructie is de ontwikkeling van de intensieve veehouderij. Met het Reconstructieplan wordt de ontwikkeling van bedrijven uit de intensieve veehouderij ruimtelijk gestuurd door drie gebieden te onderscheiden: landbouwontwikkelingsgebieden, verwevingsgebieden en extensiveringsgebieden. In landbouwontwikkelingsgebieden wordt ruimte geboden voor ontwikkeling en concentratie van intensieve veehouderijbedrijven. In extensiveringsgebieden staat het natuurbelang voorop. Intensieve veehouderijbedrijven dienen geleidelijk uit de extensiveringsgebieden te verdwijnen. Uitbreiding, of nieuwvestiging is hier ook uitgesloten. In verwevingsgebieden is uitbreiding of hervestiging van intensieve veehouderij mogelijk als de ruimtelijke kwaliteit zich daartegen niet verzet. Nieuwvestiging is hier niet mogelijk. Bestaande intensieve veehouderijbedrijven in verwevingsgebieden kunnen wel als sterlocatie worden aangewezen indien er voldoende "milieuruimte" aanwezig is voor de gewenste uitbreiding.

De provincie Overijssel wil dat de gemeenten in de LOG's maximaal inspelen op de vraag naar locaties voor bedrijven uit de intensieve veehouderij.

3.3

VESTIGINGSBELEID INTENSIEVE VEEHOUDERIJ DOORVERTAALD IN HET VOORONTWERP BESTEMMINGSPLAN

Voor de intensieve veehouderij wordt het beleid uit het Reconstructieplan in het bestemmingsplan integraal overgenomen. Op de plankaart is in het verwevingsgebied en het extensiveringsgebied aangegeven waar, in welke bouwpercelen, intensieve veehouderij plaatsvindt en is toegestaan. Dat is gebeurd door het opnemen van de aanduiding 'i' (intensieve veehouderij(tak)) in de betreffende bouwpercelen. In het landbouwontwikkelingsgebied wordt die aanduiding niet aangegeven omdat daar op alle bouwpercelen intensieve veehouderij is toegestaan. De volgende regeling voor de intensieve veehouderij is in het voorontwerp Bestemmingsplan opgenomen:

Regeling 'iv' in het bestemmingsplan

mogelijkheden intensieve veehouderij (iv-bedrijven)	landbouwontwikkelingsgebied	verwevingsgebied	extensiveringsgebied
nieuwvestiging iv-bedrijven (nieuwe bouwlocatie)	ja wijzigingsbevoegdheid: nieuw bouwperceel met 'iv'	neen (onder omstandigheden: ja > planherz.)	neen
(her)vestiging iv-bedrijf op bestaand bouwperceel zonder aanduiding iv (omschakeling)	ja als recht	neen	neen
(her)vestiging iv-bedrijf op bestaand bouwperceel met aanduiding iv	ja als recht	ja, als recht	neen
uitbreiding iv-bedrijf binnen iv-bouwperceel	ja als recht	ja, als recht	neen, vrijstellingsbevoegdheid, mits: dierwelzijn en gelijk aantal dierplaatsen
wijziging omvang iv-bouwperceel	ja, wijzigingsbevoegdheid vergroting bouwperceel tot 3 ha, mits landschapp. inpassing, omgevingskwaliteit e.d. #) (meer > planherziening)	ja, wijzigingsbevoegdheid vergroting bouwperceel tot 1,5 ha, mits: landschap. inpassing, omgevingskwaliteit e.d. #)	n.v.t.

#) Dit betreft de eisen van het Reconstructieplan. Daarnaast kan de gemeente wel een vrijstellingsbevoegdheid opnemen voor een overschrijding van het bouwperceel, zoals in § 5.3 aangegeven.

Vooruitlopend op de visie ontwikkeling voor vier LOG's hanteert de gemeente de volgende visie voor agrarische bedrijven in het buitengebied:

" Behoud van de agrarische functie en de aanwezige natuurlijke en landschappelijke kwaliteiten door ruime ontwikkelingsmogelijkheden voor 'reguliere' landbouw en de mogelijkheid tot ontwikkeling van nevenactiviteiten."

In het verwevingsgebied is plaats voor grondgebonden landbouw, andere economische functies, natuur, landschap, water, recreatie en wonen. Voor een aantal bedrijven kan, wanneer sprake is van een reëel verzoek, in een straal van 250 meter ruimte worden gereserveerd voor de verdere ontwikkeling van intensieve veehouderij, de zogenaamde sterlocaties. Een sterlocatie is een bestaande intensieve veehouderij of gemengd bedrijf met voldoende mogelijkheden (omgevingsomstandigheden en bedrijfsontwikkelingambitie) om door te kunnen groeien tot minimaal een tweemansbedrijf van 175 NGE (Nederlandse Grootte Eenheid). Op de plankaart is één sterlocatie aangewezen.

Een klein gedeelte van de gemeente is aangewezen als een extensiveringgebied. In dit gebied kan natuur, landschap en water zich ontwikkelen, kunnen milieudoelen worden gerealiseerd en kan er sprake zijn van recreatief medegebruik. Het beleid richt zich in deze zone op het beëindigen van de intensieve veehouderij. Bij bedrijfsbeëindiging of verplaatsing kan gerekend worden op actieve steun van reconstructie-instrumenten en/of -middelen, wanneer het gaat om bedrijven in en direct om zeer kwetsbare voor verzuring gevoelige gebieden. Hiervoor kan eventueel de 'rood-voor-rood regeling' een handreiking bieden.

HOOFDSTUK

4 Alternatieven

Voor het ontwikkelen van de alternatieven staat het vestigingsbeleid voor bedrijven uit de intensieve veehouderij centraal. De alternatieven sluiten aan bij de beleidsvrijheid van de gemeente en de blik is gericht op die gebieden met de meeste ontwikkelingsruimte: verwevings- en landbouwontwikkelingsgebieden. Dit hoofdstuk beschrijft de uitgangspunten waarbinnen de alternatieven zijn ontwikkeld en de alternatieven zelf.

4.1

UITGANGSPUNTEN VOOR ALTERNATIEFONTWIKKELING

Duurzame ontwikkeling van de intensieve veehouderij

De overheid wil op den duur de intensieve veehouderij scheiden van recreatie, wonen, natuur en landschap. In de landbouwontwikkelingsgebieden en op nog aan te wijzen zogenoemde sterlocaties in het verwevingsgebied, krijgen deze bedrijven ruimte voor ontwikkeling. Clusters van samenwerkende gezinsbedrijven met intensieve veehouderij bieden een duurzaam perspectief. Dit staat centraal in het beleidskader van hoofdstuk 3.

Met het ontwikkelen van de alternatieven wordt hier zoveel mogelijk op aangesloten door maximale clustering in landbouwontwikkelingsgebieden en het optimaal benutten van potentiële sterlocaties in het verwevingsgebied als uitgangspunt te nemen. Voor de intensieve veehouderij maar ook voor de andere functies in het buitengebied biedt dit het meeste perspectief op een duurzame ontwikkeling.

Ruimte in landbouwontwikkelingsgebieden

In het RO-spoor wordt de ontwikkelruimte binnen de LOG's onderzocht. Uitgangspunt is de begrenzing door het reconstructieplan. De begrenzing van de LOG's kan worden ingeperkt door bijvoorbeeld draagvlak, ontsluiting, geurhinder en ammoniak. Ook kan een keuze worden gemaakt in het aantal te faciliteren bedrijven in de LOG's op basis van de regionale vraag. Met dit plan-m.e.r. wordt, binnen de LOG's, het effect van de maximale ontwikkelruimte verkent door maximale clustering.

Ruimte in verwevingsgebieden

Er is nog veel discussie over het vestigingsbeleid voor intensieve veehouderij bedrijven in verwevingsgebieden. Vanuit het reconstructieplan is het verwevingsgebied een intermediaire zone waar verschillende kwaliteiten (cultuurhistorie, landschap) nog aanwezig zijn. De gemeente heeft de ruimte om af te wijken van de provinciale lijn in het Reconstructieplan. Voor Hellendoorn is het van belang om het vestigingsbeleid in het verwevingsgebied nog eens te relateren met andere economische functies, natuur, landschap, water, recreatie en wonen.

Geen keuze in extensiveringsgebieden

Het beleid in deze gebieden is gericht op uitplaatsen van intensieve veehouderijen en daarmee op behoud en herstel van natuur en landschap en kwaliteitsverbetering van water en milieu. De gemeente heeft hierin geen keuze en moet het reconstructiebeleid ongewijzigd uitvoeren. Vergroten bouwvlak en nieuwe locaties voor IV-bedrijven is hier niet mogelijk.

Herverdelen productieruimte

Uitgangspunt is het herverdelen van de productieruimte binnen de gemeente. Deze ruimte ontstaat doordat de kleine IV-bedrijven stoppen (kleiner dan 70 nge; zie voetnoot 3) en omdat de ondernemers in de extensiveringszone hun bedrijf beëindigen. De productieruimte wordt uitgedrukt in Nederlandse grootte eenheden (nge) en de daaraan gekoppelde emissies op basis van een bepaalde bedrijfstype. Maximale clustering in een LOG wordt uitgedrukt in het aantal gesloten IV-bedrijven met 500 zeugen (zie voetnoot 4). De vrijgekomen productieruimte komt in zijn geheel terecht bij andere of nieuwe IV-bedrijven binnen de gemeente.

20% groei intensieve veehouderij

De bovenstaande aanpak is gebaseerd op een gelijkblijvende productieomvang van de IV-sector in de gemeente Hellendoorn. Het is echter niet uitgesloten dat de intensieve veehouderij gaat toenemen of afnemen. Met een "worst case benadering" wordt in het MER als volgt de effecten onderzocht die optreden bij een eventuele toename van de intensieve veehouderij in de gemeente Hellendoorn.

Bij het herverdelen van de productieruimte wordt rekening gehouden met een mogelijke toename van de intensieve veehouderij met 20% in de gemeente. Dit is gebaseerd op de ervaring in een vergelijkbare gemeente in een reconstructiegebied met ontwikkelruimte voor de intensieve veehouderij en op basis van de volgende ontwikkelingen:

- § De marktontwikkelingen pakken gunstig uit voor de IV-sector, denk aan opkomst nieuwe wereldmarkten;
- § Het vestigingsklimaat voor de IV-sector in de gemeente is relatief gunstig;
- § De IV-sector vindt substantiële oplossingen voor het mestprobleem (nitraat- en fosfaatoverschot);
- § Door het toepassen van bovenwettelijke maatregelen wordt de stalemissie met 70% gereduceerd t.o.v. de conventionele staltechnieken;
- § Ruimte voor bedrijven uit buurgemeenten omdat de LOG's intergemeentelijk zijn;
- § De compartimentering voor de handel in productierechten conform de Meststoffenwet komt te vervallen (zie toelichting hieronder).

VERVALLEN COMPARTIMENTERING PRODUCTIERECHTEN

Veehouders die willen uitbreiden hebben daarvoor productierechten nodig. Deze kunnen zij nu alleen verwerven binnen een bepaalde regio, die is vastgelegd in de Meststoffenwet. Overijssel vormt samen met Gelderland het concentratiegebied Oost, waarbinnen dergelijke dierrechten verhandeld worden. Het concentratiegebied Oost functioneert als compartiment, productierechten van andere compartimenten (concentratiegebied Zuid en het niet-concentratiegebied (rest van Nederland)) zijn niet toe te passen in concentratiegebied Oost. Deze compartimentering per 1 januari 2008 vervallen.

³ Dezelfde aanname als in het Reconstructieplan Salland Twente

⁴ Een gesloten IV-bedrijf met 500 zeugen heeft ook 10 biggen per zeug en gemiddeld 3500 mestvarkens op zijn bedrijf. De bijbehorende emissie is gebaseerd op 288 nge; 80.696 OU en 6.561 kg NH₃

4.2

VOORGESTELDE ALTERNATIEVEN

Binnen haar RO-beleid, en de uitgangspunten zoals hiervoor beschreven, zijn voor de gemeente twee alternatieven voorstelbaar welke het speelveld aan beleidskeuzen afkaarten:

1. Maximale clustering in de LOG's met additioneel ontwikkelingsruimte via verspreiding in het verwevingsgebied met maximaal oog voor natuur, landschap, water, recreatie en wonen;
2. Maximale clustering in de LOG's met additioneel ontwikkelingsruimte via verspreiding in het verwevingsgebied met maximaal oog voor economische ontwikkeling van IV-bedrijven.

De alternatieven worden samen met het voorkeursalternatief (= resultaat ontwikkelingsvisies voor de LOG's) nader uitgewerkt in het MER en op effecten beoordeeld. De effectenvergelijking vindt plaats ten opzichte van de referentiesituatie, namelijk de optie dat de gemeente geen beleid uitwerkt (dus geen ontwikkelingsvisie voor de LOG's). Deze situatie wordt in de volgende paragraaf nader toegelicht.

4.3

REFERENTIESITUATIE

In de referentiesituatie neemt de gemeente de uitgangspunten van het Reconstructieplan zo veel mogelijk over. De begrenzing van het LOG wordt niet aangepast en de gemeente zal geen actieve rol vervullen en actief kaders stellen die vestiging en uitbreiding in de LOG's aanzwengelen en vereenvoudigen. De gemeente laat de ontwikkeling van de LOG's en de locaties in het verwevingsgebied over aan de dynamiek rond de individuele aanvragen (art.19 lid 2/Wro-projectbesluiten). De markt, het draagvlak en het draagvermogen van de locatie zijn hierin sturend.

Concreet wordt onderzocht wat het effect is van de herverdeling van vrijgekomen productieruimte over de aanvragen voor nieuwe IV-bedrijven die nu al bij de gemeente in beeld zijn. De restruimte wordt verdeeld over een aantal bedrijfseconomische locaties in het LOG en over de enige sterlocatie in het verwevingsgebied (zie voorontwerp-bestemmingsplan).

HOOFDSTUK 5 Aanpak milieubeoordeling

In de milieubeoordeling staan de effecten, waarin de alternatieven het meest verschillen, centraal. De in dit hoofdstuk beschreven aanpak is hier zoveel mogelijk op gebaseerd.

5.1

BEOORDELINGSKADER

In hoofdstuk 4 zijn de alternatieven gepresenteerd. De milieubeoordeling vindt getrappt plaats:

Stap 1

In het MER worden eerst op hoofdlijnen de alternatieven vergeleken. Met een driepunts-schaal vindt een beoordeling plaats op de milieueffecten van de intensieve veehouderij. Op basis van deze eerste stap worden de belangrijkste milieueffecten, waarin de alternatieven het meest verschillen, geselecteerd.

Stap 2

In de tweede stap worden in meer detail de belangrijkste effecten in beeld gebracht. De effecten zullen in principe kwalitatief, op basis van expert judgement worden beoordeeld. Waar mogelijk vindt een kwantitatieve (cijfermatige) beoordeling plaats, bijvoorbeeld de ammoniakdepositie en de effecten daarvan op natuur.

5.2

METHODIEK EFFECTBEOORDELING

In het MER worden zowel positieve als negatieve effecten in beeld gebracht. Daarnaast wordt, voor zover aan de orde, gelet op de wisselwerking tussen aspecten en eventuele cumulatieve effecten met ontwikkelingen nabij het plangebied. De effecten zullen kwalitatief (en indien nodig en mogelijk semi kwantitatief) worden beoordeeld en onderbouwd. Tevens wordt aangegeven of en zo ja welk type mitigerende maatregelen nodig zijn om optredende effecten te verzachten of te voorkomen.

In onderstaande tabel is, voor stap 1, een eerste voorstel voor een beoordelingskader opgenomen.

Tabel 5.1

Beoordelingskader

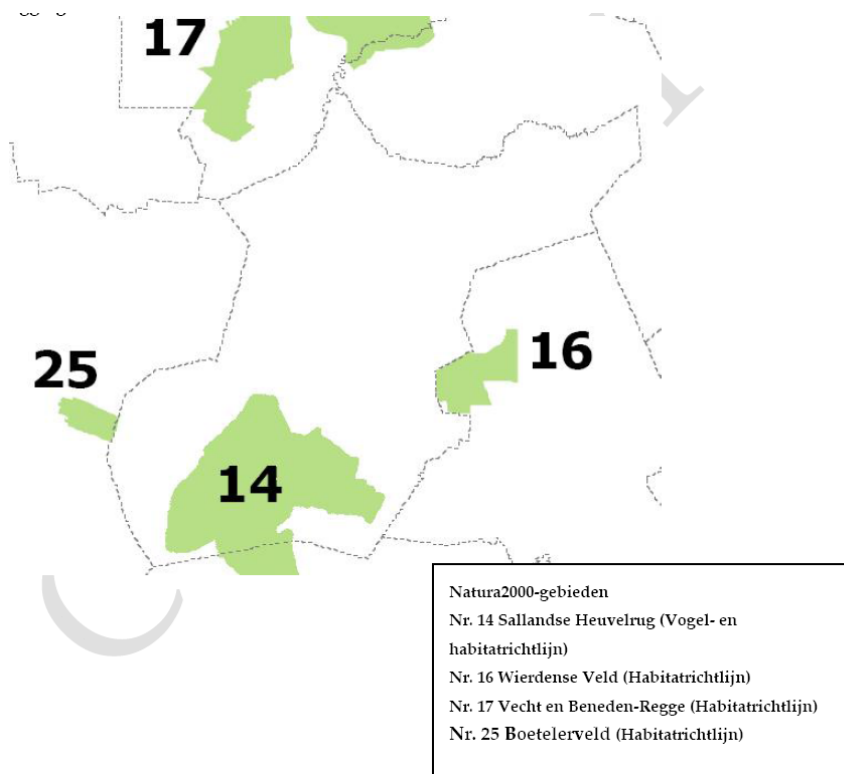
Beoordelingscriteria
Bodem en water
- Invloed op (grond)waterhuishouding
- Invloed op waterbergend vermogen (regionale waterberging en waterretentie)
- invloed op de bescherming van grondwater voor de openbare drinkwatervoorziening
Natuur
- ammoniakdepositie
- Barrièrewerking
- Verstoring door geluid
- Verdroging
Landschap, cultuurhistorie en archeologie
- Aantasting geomorfologische waarden
- Aantasting archeologische waarden
- Aantasting cultuurhistorische waardevolle elementen en patronen (incl. monumenten)
- Effect op visueel-ruimtelijke kenmerken en structuur
Verkeer
- Verkeersafwikkeling wegen / Bereikbaarheid
- Verkeersveiligheid
Milieuhygiëne
- Geluidseffect op woningen en andere geluidsgevoelige objecten
- Verandering in geluidbelasting op woon- en natuurgebieden door toename (agrarisch) verkeer
- Effect op luchtkwaliteit (fijn stof; NOx)
- Geurhinder
- Duurzame ontwikkeling (m.n. energie- en waterverbruik)
Ruimtegebruik
- Effect op wonen en /of werken
- Effect op de grondgebonden landbouw
- Effect op recreatie
- Aanwezigheid grote kabels en hoogspanningsleidingen
- Mogelijkheid van het combineren van functies

5.3

PASSENDE BEOORDELING:

Op grond van de Natuurbeschermingswet is voor een mogelijke toename van ammoniakdepositie op Natura-2000 gebieden, als gevolg van het vestigingsbeleid voor agrarische bedrijven, een zogenaamde passende beoordeling nodig. Zowel de intensieve veehouderij als de grondgebonden landbouw valt onder deze beoordeling.

FIGUUR 5.1
Ligging Natura 2000
gebieden in en om de
gemeente Hellendoorn.

Voor deze beoordeling wordt, met het OPS-verspreidingsmodel in GIS, de deposities op de Natura 2000 gebieden gemodelleerd op basis van het gemeentelijke vergunningenbestand (stalemissies). Bekeken wordt in hoeverre de alternatieven tot significante effecten kunnen leiden op de Natura 2000-gebieden. Hierbij wordt het afsprakenkader (toetsingskader Ammoniak en Natura 2000) tussen het ministerie LNV, IPO en LTO Nederland gehanteerd. Dit afsprakenkader houdt kort gezegd in dat een toename van maximaal 5% van de kritische depositiewaarde als niet significant dient te worden beschouwd. In het MER wordt deze norm overgenomen. Zo nodig wordt een gevoeligheidsanalyse uitgevoerd met een 0,5% drempel voor toename van de kritische depositiewaarde (wens milieubeweging).

Naast het resultaat van de passende beoordeling presenteert het MER voor natuur tevens de depositie op de Wav-gebieden (Wet ammoniak en veehouderij) en EHS-gebieden. Per alternatief zal een inschatting worden gegeven van de verwachte bedrijfsontwikkelingen en de emissies (toename en afname) die deze opleveren. Met het OPS-model is vervolgens te berekenen welke toename of afname van ammoniakdepositie de alternatieven veroorzaken.

COLOFON

NOTITIE REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED HELLENDOORN

OPDRACHTGEVER:

GEMEENTE HELLENDOORN

STATUS:

Definitief

AUTEUR:

Ing. P. Hartskeerl

GECONTROLEERD DOOR:

VRIJGEGEVEN DOOR:

B.P.W. Schlangen (m)

11 februari 2008

110302/OF8/077/001537

ARCADIS Ruimte & Milieu BV
Beaulieustraat 22
Postbus 264
6800 AG Arnhem
Tel 026 3778 911
Fax 026 4457 549
www.arcadis.nl
Handelsregister 30134230

©ARCADIS. Alle rechten voorbehouden. Behoudens
uitzonderingen door de wet gesteld, mag zonder
schriftelijke toestemming van de rechthebbenden niets uit
dit document worden veeleelvoudigd en/of openbaar
worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, digitale
reproductie of anderszins.